

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИХ РУХІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА В ІНФОРМАЦІЙНУ ДОБУ

Усенко О.І.

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький національний технічний університет

Єдиний (глобальний) інформаційний простір формувався на протязі декількох останніх десятиліть, по мірі того, як розвивалось телебачення, телефонні та мобільні мережі, швидкість передачі інформації зростала. Останнім та найбільш значущим етапом формування глобального інформаційного простору стала поява та поширення інтернету. У сучасному світі глобальна мережа інтернет – джерело зародження та розвитку масових протестних рухів, які хвилею пронеслися по світу й досі тривають.

На початку ХХІ століття глобальний розвиток масової комунікації на платформі концепції Web 2.0 (соціальні медіа), стає чинником виникнення новітніх віртуальних форматів соціально-політичної та громадської активності і «нових (мережних) ідентичностей». Соціально-мобілізаційна активність деструктивного характеру, а також акції протесту, які організовуються із застосуванням інструментарію соціальних мереж (рухи, демонстрації, флеш-моби, перекриття трас тощо) стають повсякденними в житті сучасного суспільства. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології та принципово нові можливості масової комунікації, що надають інтернет-сервіси Web 2.0 (соціальні медіа) стають дедалі вагомішим чинником впливу на політичне життя та розвиток людства. Вже зараз потенціал соціальних медіа є достатнім, аби з їх допомогою влаштувати повномасштабний соціальний катаклізм («блогерні революції» в Єгипті, Тунісі, Ємені), загальнонаціональну акцію, переважно віртуальними засобами організувати громадський або політичний рух тощо.

Соціальні медіа користуються надзвичайно високим рівнем довіри з боку аудиторії (в середньому в декілька разів більшим, ніж традиційні ЗМІ та реклама). Ця особливість, яка випливає з самої їх природи, нині активно використовується як у бізнесі (соціалізація брендів), так і в політиці й сфері державного управління (проведення різноманітних інформаційних компаній з широким охопленням аудиторії, формування віртуальних спільнот, фокус-груп та робота з ними, соціалізація онлайн-представництв державних органів та політичних (громадсько-політичних) сил тощо). Досвід вищезгаданих «блогерних революцій» переконливо свідчить про необхідність посиленої уваги з боку держави до діяльності та розвитку соціальних медіа. Водночас,

така увага має формуватись на засадах конструктивної співпраці органів державної влади з новими мережевими громадсько-політичними рухами - як своєрідної форми вияву політичної активності мас. В індустріальному суспільстві ці рухи завжди відігравали значну роль у створенні та функціонуванні політичної системи, їх мобілізаційний потенціал коринився в конфліктах цього суспільства.

Отже, глобалізаційні процеси к. XX поч. XXI ст. призвели до того, що громадсько-політичні рухи організовані через соціальні мережі, виникаючи в одному місці, можуть миттєво поширитися на всю земну кулю.

Соціальні медіа в міру свого розвитку стають не тільки засобом для спілкування. Останнім часом вони стали використовуватися як потужний інструмент об'єднання людей з метою участі в масових акціях, у змінах економічної політики держав або державного ладу в цілому. Найбільш привабливим у діяльності мережових організацій є відсутність єдиного керуючого органу та різні центри координації діяльності таких організацій, які не залишають опонентам революції шансів застосувати всю міць карального апарату правлячого режиму. Отже, основною причиною, яка змушує революційні сили працювати з мережевими організаціями, є відсутність будь-яких ефективних методів боротьби чи контролю над останніми.

Наприклад, так звана «Арабська весна» почалася з публікацій компрометуючих керівництво Тунісу матеріалів на Wikileaks. А продовжилася вона в Facebook, яким з мобільних телефонів стали користуватися люди, обходячи цензуру в інтернеті. Twitter для організації масових протестів використовували ще в 2009 році в Молдові. Але основну роль Twitter зіграв у Єгипті, коли владні структури заблокували Facebook.

Одним із законів функціонування соціальних мереж є так зване «домінування слабких зв'язків». Сенс цієї тенденції полягає в тому, що інформація швидше поширюється через малознайомих або зовсім незнайомих людей. Тому в разі поширення наповненої емоційною складовою революційної ідеї, соціальні мережі, завдяки силі слабких зв'язків, формують великі маси прихильників за короткий проміжок часу і, як наслідок, саме емоційна складова змушує учасників соціальних мереж переходити до конкретних дій.